

Nr 132.

Av herr **Gabrielsson**, *angående placering i lönegrad av befattningen såsom byrådirektör och ledamot i stuteriöverstyrelsen m. m.*

Enligt det vid statsverkspropositionen till innevarande års riksdag fogade protokollet över jordbruksärenden den 2 januari 1925 (IX huvudtiteln, E. Stuteriväsendet, 1. Stuteriöverstyrelsen, sid. 93) har statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet hos Kungl. Maj:t anmält, att stuteriöverstyrelsen i skrivelse den 30 augusti 1924 hemställt, att befattningen såsom byrådirektör och ledamot hos styrelsen, vilken befattning för närvarande vore placerad i lönegraden B. 16 i den uti avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) intagna löneplanen, måtte uppflyttas till lönegraden B. 18.

I häröver den 6 november 1924 avgivet yttrande har allmänna civilförvaltningens lönenämnd så till vida tillstyrkt denna framställning, att lönenämnden ansett befattningen böra hänföras till lönegraden B. 17.

För egen del har emellertid departementschefen ej funnit skäl att för närvarande biträda förslaget om uppflyttning i högre lönegrad av ifrågasvarande befattning.

De av stuteriöverstyrelsen framförda skälen för befattningens uppflyttning äro angivna i styrelsens skrivelser den 30 augusti och den 11 december 1924, vilka här i avskrift bifogas.

På grund av vad i dessa skrivelser anförts anse vi visserligen, att en uppflyttning av ifrågasvarande befattning till lönegraden B. 18 är väl motiverad såväl av tjänstens art och de därtill hörande göromåls omfattning som ock vid jämförelse med den plats i löneplanen, som riksdagen beslutat för andra liknande statstjänster, men, då allmänna civilförvaltningens lönenämnd icke tillstyrkt högre uppflyttning av befattningen än till lönegraden B. 17, anser jag mig böra hemställa allenast, att riksdagen måtte besluta,

dels att befattningen såsom byrådirektör och ledamot i stuteriöverstyrelsen skall i den vid avlöningsreglementet den 22 juni 1921 för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, fogade tjänsteförteckningen hänföras till lönegraden B. 17,

dels ock, vid bifall härtill, att ordinarie förslagsanslaget till stuteriöverstyrelsen skall ökas med 500 kronor.

Stockholm den 22 januari 1925.

Nils Gabrielsson.

Avskrift.

Till Konungen.

Stuteriöverstyrelsen får härmed i underdånighet överlämna beräkning över och framställning rörande medelsbehovet för budgetåret 1925—1926 å det under riksstatens nionde huvudtitel, E. Stuteriväsendet, nu uppförda förslagsanslaget.

Stuteriöverstyrelsen.

Ordinarie förslagsanslaget till stuteriöverstyrelsen utgör för närvarande 34,400 kronor, vilket belopp enligt den från och med 1922 för styrelsen tillämpade staten är fördelat i följande poster:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis beräknade till kr. 27,500:—	
Vikariatsersättningar, förslagsvis beräknade till	» 500:—
Arvodet å 1,200 kronor till två fullmäktige	» 2,400:—
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsvis beräknade till	» 4,000:—

Förslagsvis beräknat kr. 34,400:—

Bland avlöningarna till de ordinarie tjänstemännen utgår en lön av 10,020 kronor till styrelsens byrådirektör, som i tjänsteförteckningen till avlöningsreglementet den 22 juni 1921 för befattningshavare vid statsdepartementet och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, hänförs till avdelning B, 16:de lönegraden. Stuteriöverstyrelsen anser, att denna lön bör i stället utgå enligt avdelning B, 18:de lönegraden, och får till stöd härför anföra följande.

I den av 1909 års riksdag fastställda staten för stuteriöverstyrelsen upptogs en sekreterarebefattning med 3,600 kronors lön, 1,800 kronors tjänstgöringspenningar och 400 kronors ortstillägg, eller sammanlagt 5,800 kronor, vartill kommo två ålderstillägg om 500 kronor vardera. För befattningen bestämdes alltså samma avlöningsförmåner, som tillkommo övriga andra gradens tjänstemän vid de centrala ämbetsverken.

I underdånig skrivelse den 22 november 1918 framlade stuteriöverstyrelsen för Eders Kungl. Maj:t förslag till omorganisation av ämbetsverket och erinrade därvid, hurusom de av Eders Kungl. Maj:t tillsatta departementalkommitterade i sitt den 31 december 1912 avgivna betänkande föreslagit, att ledamöterna i stuteriöverstyrelsen skulle ingå i densamma såsom fullmäktige och därvid erhålla en tjänsteställning, som i huvudsak motsvarade fullmäktiges i telegrafstyrelsen och järnvägsstyrelsen. Sekreteraren hos stuteriöverstyrelsen, vilken redan under dåvarande förhållanden enligt instruktionen hade att, jämte ombesörjandet av göromålen såsom sekreterare,

fullgöra en ledamots viktigaste uppgift, nämligen beredningen och föredragningen av ärendena, skulle enligt kommitterades förslag intaga plats såsom ledamot i styrelsen. Kommitterade ansågo nämligen det vara av vikt, att sekreteraren bereddes ledamots ställning även ur den synpunkten, att varken chefen eller de dåvarande ledamöterna i allmänhet kunde förutsättas äga juridisk eller administrativ utbildning.

Detta departementalkommitterades förslag ansågs av stuteriöverstyrelsen böra läggas till grund för ämbetsverkets omorganisation. Med den ifrågasatta ändringen av sekreterarens tjänsteställning inom styrelsen följde enligt styrelsens mening med nödvändighet vad redan förut påkallats av ärendenas allt mera ökade omfattning, nämligen en överflyttning av vissa grupper av hans förutvarande göromål till en ny befattning inom styrelsen. Därvid borde en sådan arbetsfördelning äga rum, att sekreteraren såsom ledamot i styrelsen skulle bibehålla sin skyldighet att bereda och föredraga ärendena, att utan föregående föredragning genom remisser eller särskilda skrivelser infordra de förklaringar, upplysningar och yttranden, som erfordrades för ärendenas beredning till avgörande, att föra styrelsens protokoll och uppsätta viktiga skrivelser samt att med redovisningsskyldighet inför chefen handhava styrelsens räkenskapsväsende och utanordnade penningmedel.

Sekreteraren-ledamoten skulle därigenom komma att fullgöra samma åligganden, som inom andra ämbetsverk utövades av vederbörande ledamöter, med tillägg tillika av sådana göromål, som i verk med egen medelsförvaltning tillkomme kamrerare. Med den förändrade tjänsteställningen samt det ökade ansvaret borde, enligt stuteriöverstyrelsens åsikt, förenas högre lönegrad, och denna syntes lämpligen kunna bestämmas till likhet med den lönegrad, som inom andra ämbetsverk funnes bestämd för byrådirektör, vilken det jämväl ålåge att vara föredragande. Avlöningen skulle i dylikt fall utgöras av fast lön 4,200 kronor, tjänstgöringspenningar 2,000 kronor och ortstillägg 600 kronor, eller tillhopa 6,800 kronor, samt ett ålderstillägg av 600 kronor efter fem års tjänstetid. Såsom innehavare av denna förändrade befattning skulle han ock, i likhet med motsvarande tjänsteinnehavare och till åtskillnad från fackledamöterna, benämnas byrådirektör.

Vad sålunda av styrelsen föreslagits lades till grund för Eders Kungl. Maj:ts framställning till 1920 års riksdag om stuteriöverstyrelsens omorganisation; och denna framställning blev av riksdagen bifallen.

I löneregleringskommitténs den 3 november 1920 avgivna utredning och förslag beträffande ny lönereglering för befattningshavare vid statsdepartement och centrala ämbetsverk, tillhörande den civila statsförvaltningen, upptogs den hos stuteriöverstyrelsen anställde byrådirektören och ledamoten i avdelning B. 16:de lönegraden, till vilken kommitterade i övrigt hänfört dels vissa befattningar, vilka enligt då gällande löneregleringar tillhörde andra normalgraden, dels ock — förutom byrådirektören hos stuteriöverstyrelsen — jämväl byrådirektörerna å lantbruksbyrån inom lantbruksstyrelsen samt hos lantmäteristyrelsen, vilka sistnämnda befattningshavare därförut åtnjutit samma avlöning som tjänstemän i andra normalgraden, eller 5,800 kronor med två ålderstillägg om 500 kronor.

Beträffande 18:de lönegraden anförde löneregleringskommittén (sid. 40—41), att i denna lönegrad borde i regel den dåvarande s. k. byrådirektörsgraden inom den övriga civila statsförvaltningen uppgå, d. v. s. den grad, som intogs en mellanställning mellan andra och tredje normalgraderna och

representerade en avlöning av 6.800 kronor jämte ett ålderstillägg av 600 kronor, vartill komme tillfällig löneförbättring med 1,000 kronor.

Då byrådirektören och ledamoten hos stuteriöverstyrelsen åtnjöt just den avlöning, som ansågs bestämmande för hänförandet av en byrådirektörsbefattning till 18:de lönegraden, nämligen 6,800 kronor i lön, 600 kronor i ålderstillägg samt 1,000 kronor i tillfällig löneförbättring, samt löneregleringskommittén icke anfört något som helst skäl, varför avvikelse från den eljest av kommittén tillämpade regeln att hänföra sålunda avlönade byrådirektörsbefattningar till 18:de lönegraden skulle ske beträffande byrådirektören hos stuteriöverstyrelsen, vilken således utan angiven anledning hänförts till 16:de lönegraden, antog styrelsen, att ett förbiseende härutinnan ägt rum, samt anmälde förhållandet för Eders Kungl. Maj:t i underdänig skrivelse den 10 januari 1921, eller så snart styrelsen fått kännedom om att Eders Kungl. Maj:t i sin framställning till 1921 års riksdag om ny löneroglering för, bland andra ämbetsverk, stuteriöverstyrelsen, följt lönerogleringskommitténs förslag. Framställningen till riksdagen kunde emellertid då icke ändras och, ehuru i en inom riksdagens första kammare väckt motion (nr 13) yrkades, att byrådirektören och ledamoten hos stuteriöverstyrelsen skulle uppföras i lönegraden B 18 i stället för B 16, beslutade riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts framställning. 1921 års jordbruksutskott yttrade emellertid (utl. nr 21 sid. 4), att jämväl utskottet ansåge vissa skäl tala för ifrågasvarande befattnings uppflyttande i högre lönegrad. Utskottet hade emellertid icke funnit sig böra i förevarande avseende då föreslå någon avvikelse från Eders Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet förutsatte likväl, att spørsmålet ifråga komme att upptagas till allvarligt övervägande av den blivande lönenämnden, på vilken det ock borde ankomma att avgiva det förslag i ämnet, vartill förhållandena kunde giva anledning. Riksdagen godkände detta uttalande.

I statsverkspropositionen till 1922 års riksdag (IX H. T. sid. 63) återupptogs denna fråga. Därvid meddelade statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet, bland annat, att med anledning av vad 1921 års jordbruksutskott yttrat i ämnet hade den sålunda föreliggande frågan jämte stuteriöverstyrelsens ovannämnda underdäniga skrivelse den 10 januari 1921 hänskjutits till yttrande av allmänna civilförvaltningens lönenämnd samt att lönenämnden i sitt den 19 december 1921 avgivna utlåtande i ärendet förklarar sig icke för det dåvarande böra förorda någon förändring ifråga om ovannämnde befattningshavares ställning i lönehänseende. Ehuru åtskilliga skäl befunnits tala för bifall till stuteriöverstyrelsens framställning, hade därför Eders Kungl. Maj:t ansett sig icke böra mot lönenämnden då ifrågasätta nämnde byrådirektörs uppflyttning i högre lönegrad.

Frågan kom emellertid ändock under 1922 års riksdags prövning däri genom, att i en inom andra kammaren väckt motion (nr 148) föreslogs, att riksdagen måtte besluta, att byrådirektören och ledamoten hos stuteriöverstyrelsen i avlöningshänseende skulle hänföras till 18:de lönegraden. Jordbruksutskottet yttrade härom (utl. nr 9 A sid. 94), att utskottet med hänsyn till den avvaktande hållning, som allmänna civilförvaltningens lönenämnd och departementschefen intagit till detta förslag, funnit sig icke böra tillstyrka detsamma. Motionen föranledde alltså icke någon riksdagens åtgärd.

Stuteriöverstyrelsen är fortfarande av den uppfattningen, att beslutet om byrådirektörens lönegrad grundar sig på ett förbiseende vid den senast genomförda lönerogleringen. 1920 års riksdag beslutade nämligen ifråga

om dennes befattning, att densamma skulle förändras från den förutvarande sekreterartjänsten med 5,800 kronors lön till byrådirektörstjänst med 6,800 kronors lön. Om denna sistnämnda löne reglering icke ägt rum, skulle i alla händelser befattningen vid 1921 års löne reglering hava, i likhet med övriga motsvarande andra-grads-tjänster inom den civila statsförvaltningen, hänförs till 16:de lönegraden. Då den nyreglerade byrådirektörsbefattningen år 1921 inrymdes bland de till denna lönegrad hänförliga befattningarna, betydde detta alltså, att den förbättring i avlöningsförhållanden, varav 1920 års riksdag funnit tjänstens innehavare förtjänt på grund av hans förändrade tjänsteställning och därmed ökade ansvar, återtog av 1921 års riksdag, vilken åt befattningshavaren tillmätte samma avlöning, som han skulle erhållit, även om förändringen i tjänsteställningen och ökandet av ansvaret icke ägt rum.

Stuteriöverstyrelsen anser alltså, att de starkaste skäl föreligga för att rättelse härutinnan nu bör äga rum. Vid bifall härtill erfordras någon höjning av anslaget till stuteriöverstyrelsen. Vid beräkning av densamma torde lönerna i näst högsta löneklasserna inom resp. lönegrader bära, i likhet med vad i allmänhet vid staters uppgörande sker, tagas till utgångspunkter. Lönebeloppet i nästa högsta löneklassen inom 16:de lönegraden utgör 9,540 kronor och lönebeloppet i motsvarande löneklass av 18:de lönegraden 10,500 kronor, allt i ortgruppen G. Skillnaden utgör 960 kronor. Anslaget till stuteriöverstyrelsen, posten »avlönningar till ordinarie tjänstemän», förslagsvis beräknat till 27,500 kronor, bör alltså ökas till 28,460 kronor och hela anslaget höjas till ett jämnt belopp av 35,400 kronor.

På grund av vad sålunda anförts samt med stöd av den ytterligare utredning, som vid ärendets tidigare behandling i riksdagen förebragts, får stuteriöverstyrelsen i underdånighet hemställa, det Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen besluta

dels att, med ändring av den vid avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartementet och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, den 22 juni 1921 fogade tjänsteförteckningen, byrådirektören och ledamoten hos stuteriöverstyrelsen skall hänföras till lönegraden B 18;

dels ock att, vid bifall härtill, höja ordinarie förslagsanslaget »Stuteriöverstyrelsen» nu kr. 34,400:— med » 1,000:— till kr. 35,400:—

Fullmäktige hos stuteriöverstyrelsen, översten friherre W. H. von Essen och förste hovjägmästaren friherre H. O. Ramel, hava närvarit vid behandlingen av detta ärende.

Stockholm den 30 augusti 1924.

Underdånigst

Alb. Lindström.

Mart. Nyborg,
föredragande.

Lennart Idén.

Avskrift.

Till Herr Statsrådet och chefen för Kungl. Jordbruksdepartementet.

I underdånig skrivelse den 30 augusti 1924 angående medelsbehovet för budgetåret 1925—1926 under anslagstiteln »Stuteriöverstyrelsen» hemställde kungl. stuteriöverstyrelsen, det Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen dels att, med ändring av den vid avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, den 22 juni 1921 fogade tjänsteförteckningen, besluta, att byrådirektören och ledamoten hos stuteriöverstyrelsen skulle hänföras till lönegraden B 18, dels ock att vid bifall härtill höja ordinarie förslagsanslaget »Stuteriöverstyrelsen», nu 34,400 kronor, med 1,000 kronor till 35,400 kronor.

I infordrat underdånigt utlåtande över denna framställning har, enligt vad stuteriöverstyrelsen inhämtat, allmänna civilförvaltningens lönenämnd erinrat, bland annat, att avlöningen för byrådirektörstjänsten hos stuteriöverstyrelsen före senaste lönereglering varit bestämd till högre belopp än som gällt för vissa befattningar, vilka nu av nämnden föreslagits till uppflyttning i 16:de lönegraden, ävensom att nämnda tjänst varit jämställd med de byrådirektörstjänster, vilka vid löneregleringen hänfördes till 18:de lönegraden. Lönenämnden har detta oaktat allenast förordat, att byrådirektörstjänsten hos styrelsen skulle uppflyttas till lönegraden B 17. Skälet till att nämnden sålunda ansett, att ifrågavarande tjänst borde i avlöningshänseende sättas under dem, med vilka den förut varit jämställd, har nämnden angivit vara dess uppfattning om *den relativt begränsade omfattningen av stuteriöverstyrelsens verksamhet och av de arbetsuppgifter, som tillkomma ifrågavarande befattningshavare.*

Med anledning av detta anmärkningsvärda uttalande, vilket förefaller stuteriöverstyrelsen så mycket märkvärdigare, som det icke torde vara för lönenämnden obekant, att hos styrelsen förekomma, förutom specialärenden, alla sådana allmänna ärenden, som i regel behandlas av varje civilt ämbetsverk, anser sig styrelsen böra först och främst framhålla, att vid bestämmandet av avlöningen för byrådirektören hos styrelsen jämförelse bör ske, icke mellan stuteriöverstyrelsens och andra centrala ämbetsverks förvaltningsuppgifter, utan mellan de åligganden, som tillhöra å ena sidan ifrågavarande byrådirektör och å andra sidan byrådirektörerna i andra verk. Att stuteriöverstyrelsens verksamhetsområde är mera begränsat än ett av de större ämbetsverkens är givet, men därav följer ingalunda att stuteriöverstyrelsens byrådirektör har mindre arbetsbörda än någon av de till lönegraden B 18 hänfödda byrådirektörerna. Tvärtom torde byrådirektören hos styrelsen hava en mera maktpåliggande tjänsteställning än många andra jämförliga befattningshavare, såväl på grund av sin egenskap av ledamot i styrelsen som ock därigenom, att han måste ägna handläggning åt *alla* de ärenden av växlande art och omfattning, som förekomma hos styrelsen, under det att byrådirektörerna i de större verken, vilka i allmänhet icke intaga ledamotställning, i regeln hava att befatta sig med allenast *vissa grupper* av de ärenden, som förekomma i resp. verk. Någon mera ingående jämförelse i detta avseende torde emellertid icke vara av behovet påkallad, enär byrådirektören hos stuteriöverstyrelsen i alla händelser har sig tillmätt så många och krävande arbetsuppgifter, som överhuvudtaget åläggas och utföras av en tjänsteman av denna kategori.

Visserligen låter det sig knappast göra att med uppgifter och siffror bestyrka detta, och i varje fall kan det arbete, som kräves för de särskilda ärendenas handläggning, icke statistiskt belysas, men stuteriöverstyrelsen anser sig dock böra här intaga följande tablå, utvisande de hos styrelsen från och med år 1922 inkomna ärendenas och avlätna skrivelsernas antal samt i viss mån ärendenas beskaffenhet.

År	Antal inkomna ärenden.	Antal avlätna skrivelser.			Anm.
		till Kungl. Maj:t och statsdepartement.	övriga.	Summa.	
1922	1.404	69	1.017	*1.086	* t. o. m. 30/11 991
1923	1.409	92	1.139	*1.231	* » » 1.113
1924					
1/1—30/11	1.468	83	1.321	1.404	

Såsom av denna tablå framgår, har ärendenas antal starkt ökat i synnerhet under innevarande år, och beror detta särskilt på den övervakande och kontrollerande verksamhet, som efter återinförandet av totalisatorn åligger stuteriöverstyrelsen och varav påkallats handläggning av en mångfald ärenden, vilkas omfattning framgår bland annat därav, att under innevarande år över 100,000 kronor statsverket tillkommande totalisatormedel i större och mindre poster passerat genom styrelsens kassa.

Slutligen får stuteriöverstyrelsen erinra, att byrådirektören hos styrelsen — i detta avseende antagligen ensam bland samtliga byrådirektörer i statens tjänst — har den ansvarsfulla skyldigheten att under chefsfrånvaro uppehålla dennes ämbete och därvid bland annat ansvara för styrelsens medelsförvaltning.

Någon anledning att hänföra byrådirektören hos stuteriöverstyrelsen till lägre lönegrad än de enligt allmänna civilförvaltningens lönenämnds egen uppfattning med honom jämställda övriga byrådirektörer, som åtnjuta avlöning efter lönegraden B 18, finnes för visso icke; och stuteriöverstyrelsen får därför värdsamt hemställa, att Herr Statsrådet ville hos Kungl. Maj:t söka utverka bifall till styrelsens ifrågavarande, i skrivelse den 30 augusti 1924 gjorda underdåniga framställning.

Stockholm den 11 december 1924.

Alb. Lindström.

Mart. Nyborg,
föredragande.

Lennart Idén.

